

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р **Снежана Атанасова Попова**, преподавател във Факултета по педагогика на Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен '**доктор**' по: област на висше образование 1.Педагогически науки
професионално направление 1.2.Педагогика
докторска програма Теория на възпитанието и дидактика

Автор:

Николина Георгиева Търева

Тема:

Ученическият екип в проектно-базираното обучение

Научен ръководител:

Доц. д-р Албена Александрова Овчарова – Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със заповед № РД-21-131 от 22.01.2024г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Ученическият екип в проектно-базираното обучение“ за придобиване на образователната и научна степен 'доктор' в област на висше образование 1.Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика, докторска програма: “Теория на възпитанието и дидактика”.

Автор на дисертационния труд е Николина Георгиева Търева – докторантка в редовна форма на обучение към катедра „Педагогика и управление на образованието“, с научен ръководител доц. д-р Албена Александрова Овчарова от Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“.

Докторантът е представил необходимите документи, свързани с процедурата за защита на дисертационния труд. Приложени са:

- дисертационен труд на тема: „Ученическият екип в проектно-базираното обучение“, който се състои от 246 страници, от които 205 страници основен текст, 16 страници библиография (включваща 21 първични източници, 191 литературни източници, от които 79 на кирилица и 112 на латиница и 11 интернет ресурса) и 25 страници приложения;
- автореферат на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен 'доктор';
- европейски формат на автобиография.

Кандидатът за образователната и научна степен 'доктор' Николина Георгиева Търева е родена на 14.10.1968г. През 1989 година завършва специалност “Начална училищна педагогика” в ИДНУ “Христо Ботев”, гр. Бургас, а през 1992 година завършва същата специалност във ВТУ “Св. св. Кирил и Методий”.

От 1 септември 1999 година и понастоящем работи като начален педагог в ОУ “Алеко Константинов”, гр. Пловдив. Николина Търева получава 2-ра Професионално-квалификационна степен в Тракийския университет - ДИПКУ през 2019 година.

Кариерното развитие на Николина Търева като начален педагог впечатлява със стремежът ѝ непрекъснато да повишава своята професионална компетентност и спомага за адекватното ѝ ориентиране в значима за усъвършенстването на педагогическата теория и практика проблемна област.

2. Актуалност на тематиката

Дисертационният труд е фокусиран върху изследване на актуален и значим проблем. Актуалността се определя от обстоятелството, че въпросът за възможностите на проектно-базираното обучение за стимулиране и насърчаване развитието на уменията за работа в екип, социалната компетентност и емпатийното съпреживяване на учениците в начален етап на образованието е недостатъчно проучен в българската педагогическа теория.

Богатият професионален опит на Николина Търева като начален педагог съдейства за утвърждаване на нейната личностна мотивираност и насочеността на научно-изследователските ѝ търсения във визираната проблематика и постигането на съответните резултати.

Значимостта на разработката е свързана с това, че проблемите за разработване на алтернативни подходи за постигане на ефективност в реализирането на учебния процес и съсредоточаване върху модерните образователни практики, насочени към преодоляване на формалното обучение и стимулиране на детското въображение и интерес все още не са намерили своето адекватно решение, въпреки многообразните инициативи и дейности в тази посока. Именно поради това представеното дисертационно изследване представлява принос в педагогическата теория и практика, тъй като предлага за обсъждане ключови компоненти, детерминиращи ефективната реализация на учебния процес.

Темата е дисертабилна и представя своеобразен поглед върху въпроса за връзката между използването на проектно-базираното обучение, развитието на умения за работа в екип и насърчаване формирането на социалната компетентност на учениците в начален етап на образованието.

3. Познаване на проблема

Кандидатът за образователна и научна степен ‘доктор’ Николина Търева демонстрира отлично познаване на конкретните практически измерения на състоянието на проблема в съвременното българско общество и висока степен на научна информираност за начина, по който визирият проблем е разработен в научната литература. В дисертационния труд присъстват и традиционни схващания, и редица новаторски идеи. Налице е богат анализ на авторови подходи и теоретични постановки.

Прави изключително добро впечатление личностна позиция на докторант Николина Търева и уменията ѝ творчески да интерпретира значими научно-приложни въпроси, свързани с конкретната тема на дисертационния труд.

4. Методика на изследването

Дисертационният труд има ясна парадигмална определеност. Основните параметри на изследването (предмет, цел, задачи, хипотези) са формулирани прецизно и свидетелстват за високо ниво на научно-изследователска компетентност на докторанта и силно изразено личностно отношение към разглежданата проблематика.

Използваната методика на изследване съответства на поставените изследователски задачи.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Представеният за рецензиране дисертационен труд е структуриран в три глави и съответните параграфи и подпараграфи към тях. Дисертационният труд съдържа още увод, изводи, заключение, списък на използваната литература и приложения. Общият обем на дисертационния труд е 246 страници, от които 205 страници основен текст, 16 страници библиография (включваща 21 първични източници, 191 литературни

източници, от които 79 на кирилица и 112 на латиница и 11 интернет ресурса) и 25 страници приложения.

Структурата на дисертационния труд е логически свързана с темата и дава възможност да се открият по-осезателно научните и научно-приложните аспекти на изследването. Така използваната структура на дисертационния труд допринася за последователното и научно обосновано интерпретиране на проблема за изясняване на ролята на проектно-базираното обучение за стимулиране развитието на уменията за работа в екип на учениците в начален етап на образованието. .

В увода докторантът умело обосновава актуалността на темата и подчертава, че основната цел на дисертационното изследване е насочена към проучване и анализиране на получените по емпиричен път резултати за влиянието на проектно-базираното обучение върху спецификите на ученическия екип в началния етап на образованието.

Уводът успешно изпълнява своето предназначение – да докаже, че избраната тема заслужава конкретния изследователски фокус, да очертае основните нерешени аспекти на проблема, както и да установи отправните точки за провеждането на емпиричното проучване.

В първа глава на дисертационния труд се представя теоретичната постановка на проблема за ученическия екип в проектно-базираното обучение. Съвсем основателно, в съответствие с темата на дисертацията Николина Търева е отделила значително място за изясняване на същността и спецификата на проектно-базираното обучение и характерните особености на ученическия екип.

Втора глава на дисертационния труд е посветена на дизайна на емпиричното изследване. Ясно са формулирани целта, задачите и хипотезите на изследването. Подбрани са подходящи методи за обективизиране на съответната научна информация и данни.

В трета глава на дисертационния труд се прави задълбочен и научно обоснован анализ на резултатите от емпиричното изследване. Резултатите от емпиричното изследване са представени много прецизно и коректно от докторанта. Научният анализ на получените емпирични данни е на високо професионално развище и отразява основните компоненти на изследвания проблем. Направените изводи и обобщения са релевантни на предложените анализи. Конкретните теоретически аспекти на изследването и практически изводи придават цялостност и завършеност на изследването, което има теоретико-приложен характер.

Като цяло, в съдържателно отношение отделните аспекти на дисертационната тема са разработени от автора компетентно, задълбочено и детайлно. Анализът на съществуващата научна литература по въпроса е на високо ниво и е последван от силната авторова позиция на докторанта. В разработването на дисертационния труд Николина Търева проявява научна компетентност и добросъвестност, задълбоченост и прецизност, критичност, практически усет и съобразяване с новите тенденции в педагогическата теория и практика.

Обобщено, бих искала да подчертая, че изследователският процес е осъществен цялостно, което проличава особено убедително в постигнатото единство – между поставените задачи и структурата на дисертационния труд; между формулираните критерии за оценка на резултатите и последователността при описанието и анализирането на обработените емпирични данни; между формулираните хипотези и спецификата на проведеното емпирично проучване.

Приносителите на дисертационния труд са от научно-приложен характер:

- *Направено е обстойно изследване на историческите и съвременните научни и практико-приложни теории, свързани с ученическия екип в проектно-базираното обучение;*

- *Конструиран и приложен е диагностичен инструмент, предназначен за деца от начална училищна възраст, чрез който се цели да се установят нивата на индикаторите на социалната компетентност за работа в екип: сътрудничество, активност, инициативност, отговорност;*
- *Проведено е оригинално емпирично проучване относно възможностите на проектно-базираното обучение да оказва влияние върху развитието на умения за екипна работа и нивата на емпатия на учениците от начален етап на образованието, както и на сплотеността на ученическия клас;*
- *Предложени са препоръки за работа с ученическия екип в проектнобазирана среда в началния етап на образование.*

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

По тематиката на дисертацията Николина Търева представя 5 самостоятелни публикации, издадени през 2021 и 2022 година. Тематиката на научните разработки е свързана с дисертационния труд.

7. Автореферат

Авторефератът отразява пълно и точно съдържанието, основните резултати и научните приноси на дисертационния труд.

8. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Убедено препоръчвам на автора да предложи дисертационния труд за отпечатване, за да може резултатите от извършената сериозна научно-изследователска дейност да станат известни за широк кръг от специалисти.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд *съдържа научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката* и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Представените материали и дисертационни резултати **напълно** съответстват на специфичните изисквания на Педагогическия факултет, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторантката Николина Георгиева Търева **притежава** задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност Теория на възпитанието и дидактика, като **демонстрира** качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’** на Николина Георгиева Търева в област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика, докторска програма Теория на възпитанието и дидактика.

22.02.2024г.

Изготвил становището: .....

(доц. д-р Снежана Попова)